

Posouzení bakalářské práce M. Perkové „Průběh české ekonomické transformace ve srovnání s Maďarskem a Polskem.“

Ekonomická transformace znamená změnu celého systému fungování ekonomiky (v ČR dokonce společnosti). Jde o proces, ve kterém je třeba změnit chování všech ekonomických subjektů. V tzv. socialistických ekonomikách tuto systémovou změnu mohla zajistit pouze změna vlastnických vztahů a zavedení cenového systému, jako principu koordinace. Vzhledem k tomu, že v realitě byl cíl transformace ekonomiky vymezen jen rámcově, je analýza průběhu této systémové změny a její komparace s vývojem v jiných zemích, přínosem pro její hodnocení. Zejména proto, že názory na pojetí transformace byly rozdílné, a její průběh doprovázely politické spory. Z tohoto hlediska považuji téma za aktuální.

Cíl bakalářské práce není jednoznačně stanoven. V úvodu autorka uvádí: „V této práci se pokusím stručně shrnout a porovnat proces ekonomické transformace ve třech srovnatelných středoevropských zemích...“ (str. 8). V části nazvané „2. Cíl práce a metodologické problémy“ je uvedeno: „...cílem této práce je provést analýzu a komparaci na základě dat ze tří různých zemí za relativně dlouhé období...“ (str. 10). Vzhledem k názvu bakalářské práce a obsahu její páté části vzniká otázka – „co autorka chápe pod vymezením **průběh české transformace**“?

Práce má nestandardní členění, protože neobsahuje teoretickou část, která by představovala východisko pro provedení analytický rozbor. Neobvyklé je také číslování úvodu a závěru. Práci s literaturou lze označit za standardní.

Kolegyně M. Perková se důsledně vyhýbá tomu, aby popsala proces transformace ekonomiky. Tím, že neuvedla tzv. transformační kroky, jejichž realizace byla obsahem procesu transformace, zachytila pouze vývoj makroekonomických ukazatelů, které dokumentují vývoj ekonomiky za uplynulých dvacet let. V této souvislosti vzniká otázka o době trvání transformace ekonomiky v sledovaných státech, protože v závěru autorka konstatuje: „...po uskutečnění transformace a nezbytných strukturálních reforem...“ (str. 51).

V páté části, která představuje nejucelenější část bakalářské práce, je provedena komparace makroekonomického vývoje - je zde uvedeno porovnání vývoje sledovaných ukazatelů v ČR, Polsku a Maďarsku. Namátkou zvolím část 5.2.2 Čistý příliv zahraničních investic. Autorka zde okomentovala tabulku, ale o transformaci nic neuvedla. Jaká je souvislost uvedených ukazatelů s procesem transformace?

Přes uvedené připomínky mohu konstatovat, že bakalářská práce M. Perkové má vnitřní logiku a dokumentuje hospodářský vývoj tří sledovaných zemí v období transformace jejich ekonomik, proto ji doporučuji k obhajobě.

Návrh hodnocení:

Otázky k obhajobě:

- Na str. 17 uvádíte: „Neexistovala však žádná ucelená teorie transformace plánované ekonomiky na ekonomiku tržní“. Ucelenou teorii transformace představuje tzv. „washingtonský konsensus“ z roku 1989. Ovlivnil tento přístup transformaci v ČR?
- Vysvětlete rozdíl mezi tzv. „šokovou terapií“ a gradualismem.
- V závěru uvádíte: „Hospodářské výsledky transformace v ČR, Maďarsku a Polsku nám ukazují, že celkově nižší náklady jsou spojeny s volbou „šokové terapie“ a potvrzují tak pravdivost teoretické koncepce jejich zastánců“. O jaké argumenty opíráte svoje tvrzení? V kterém srovnatelném státě byla realizována gradualistická koncepce? Jak vysoké jsou tzv. transformační náklady v ČR, Maďarsku a Polsku?